

Հաստատված է՝
ՀՀ փաստաբանների պալատի
խորհրդի 22.02.2019թ. 4/11-Լ
որոշմամբ

Խորհրդի նախագահ՝
Արա Զոհրաբյան

ՓԱՏԱԲԱՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՄԱՆ Կ Ա Ր Գ

ք. Երևան, 2019թ.

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Փաստաբանների վերապատրաստման կարգը (**այսուհետ՝ Կարգ**) կարգավորում է փաստաբանների վերապատրաստման դասընթացներ անցնելու, այդ թվում՝ ընթացակարգի, ժամկետների, ժամերի հաշվարկի, պատասխանատվության և հաշվետվողականության, հետ կապված հարաբերությունները:

2. Կարգն ընդունված է «Փաստաբանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 3-րդ կետի, 10-րդ հոդվածի 5-րդ մասի 12-րդ և 15-րդ կետերի, 19-րդ հոդվածի առաջին մասի 4.1-րդ կետի, 38-րդ հոդվածի 9-րդ մասի, 39.9-րդ հոդվածի 3-րդ մասի և 45.12-րդ հոդվածի պահանջների համաձայն:

3. Վերապատրաստման նպատակը փաստաբանների գիտելիքի, հմտությունների և մասնագիտական պատրաստվածության բարձրացումն է:

4. Կարգը պարտադիր է Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանների պալատի (**այսուհետ՝ ՀՀ փաստաբանների պալատ**) բոլոր անդամների համար:

II. ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

5. Փաստաբանը վերապատրաստում կարող է անցնել ՀՀ փաստաբանների պալատում, «Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանական դպրոց» հիմնադրամում (**այսուհետ՝ Փաստաբանական դպրոց**), ինչպես նաև ՀՀ փաստաբանների պալատի խորհրդի կողմից հավատարմագրած այլ հաստատությունում:

6. Կարգի 10-րդ կետում նշված նվազագույն ժամաքանակով վերապատրաստման դասընթացները փաստաբանների համար **անվճար** կազմակերպում է ՀՀ փաստաբանների պալատը: Փաստաբանի՝ որպես կարգապահական տույժ կիրառվող լրացուցիչ վերապատրաստման դասընթացներին, ինչպես նաև կասեցված արտոնագիրը վերականգնելուց հետո ՀՀ փաստաբանների պալատում վերապատրաստման դասընթացներին մասնակցելու համար փաստաբանը վճարում է 1 (մեկ) ակադեմիական ժամի համար 1.000 (հազար) ՀՀ դրամ:

7. Փաստաբանական դպրոցը կամ մյուս հավատարմագրված հաստատությունները նույնպես կարող են փաստաբանների համար **անվճար** կազմակերպել վերապատրաստման դասընթացներ: Փաստաբանական դպրոցի կողմից վճարովի վերապատրաստման դասընթացներն անցկացվում են փաստաբանի և Փաստաբանական դպրոցի միջև կնքված պայմանագրի հիման վրա:

8. Փաստաբանների համար վերապատրաստման դասընթացներ կազմակերպող կազմակերպությունների հետ կապված այլ հարաբերությունները կարգավորվում են ՀՀ փաստաբանների պալատի խորհրդի որոշմամբ հաստատված փաստաբանների վերապատրաստում իրականացնող հաստատությունների հավատարմագրման կարգով:

III. ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԸ, ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿԸ, ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՁԵՎԵՐԸ, ԳՐԱՆՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

9. Վերապատրաստման դասընթացները կազմակերպվում են ըստ կիսամյակների, բացառությամբ Կարգով նախատեսված դեպքերի: Կիսամյակի հաշվարկը՝ ա) սկսվում է հունվար ամսից և ավարտվում հունիսին (ներառյալ), կամ բ) սկսվում է հուլիս ամսից և ավարտվում դեկտեմբերին (ներառյալ):

10. Յուրաքանչյուր կիսամյակի (վեց ամսվա) համար փաստաբանը պետք է անցնի նվազագույնը **12 (տասներկու)** ակադեմիական ժամ (**այսուհետ՝ ժամ, 1 (մեկ) ակադեմիական ժամը հավասար է 40 (քառասուն) րոպեի**) ժամաքանակով (**այսուհետ՝ Նվազագույն ժամաքանակով**) վերապատրաստման դասընթացներ:

11. Վերապատրաստման դասընթացներն անցկացվում են **առկա, հեռավար** կամ **առցանց** ձևերով: Դասընթացի առկա և հեռավար ձևերը կարող են զուգակցվել:

12. Կարգի իմաստով **առկա ձևով** փաստաբանների վերապատրաստման դասընթացն անցկացվում է որոշակի տարածքում (լսարանում, դահլիճում, սենյակում) փաստաբանների խմբով՝ փաստաբանների և դասընթացավարի անմիջական մասնակցությամբ:

13. Կարգի իմաստով **հեռավար ձևով** փաստաբանների վերապատրաստման դասընթացն անցկացվում է փաստաբանների և դասընթացավարի միջև տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կամ հեռահաղորդակցության միջոցներով՝ նրանց անմիջական մասնակցությամբ:

14. Կարգի իմաստով **առցանց ձևով** փաստաբանների վերապատրաստման դասընթացն անցկացվում է փաստաբանների կողմից նախապես տեսաձայնագրված նյութը սահմանված կարգով դիտելու միջոցով:

15. Վերապատրաստման դասընթացների թեմաների հրապարակումից հետո փաստաբաններն էլեկտրոնային կամ այլ՝ գրանցվող անձի ինքնուրույնը պարզելու հնարավորություն ընձեռող եղանակով գրանցվում են վերապատրաստման դասընթացին մասնակցելու համար:

16. Վերապատրաստման դասընթացի համար գրանցումն ավարտվում է դասընթացի նախորդ օրը մինչև ժամը 15:00-ն: Այն դեպքում, երբ որևէ պատճառով դասընթացը չի կայանալու, ապա ՀՀ փաստաբանների պալատի աշխատակազմը (**այսուհետ՝ Աշխատակազմ**) գրանցված անձանց էլեկտրոնային փոստի կամ հեռախոսազանգի միջոցով տեղեկացնում է վերապատրաստման դասընթացի չկայանալու մասին՝ դասընթացն սկսելու ժամից առնվազն 4 (չորս) ժամ առաջ: Սույն կետում նշված ժամկետում գրանցված անձանց չձանուցելու դեպքում, դասընթացին ժամանակին ներկայացած նախապես գրանցված փաստաբանը համարվում է դասընթացին մասնակցած:

IV. ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ԹԵՄԱՆԵՐԻ ԵՎ ԴԱՍԸՆԹԱՑԱՎԱՐՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

17. Վերապատրաստման դասընթացների ընդհանուր թեմաների ցանկը ՀՀ փաստաբանների պալատի նախագահի որոշմամբ նախապես հաստատվում է

յուրաքանչյուր կիսամյակի համար:

18. ՀՀ փաստաբանների պալատի աշխատակազմի ղեկավարը յուրաքանչյուր ամսվա համար կազմում է վերապատրաստման դասընթացների ժամանակացույցը (որը ներառում է դասընթացի թեման, դասընթացավարի անունը, դասընթացի ամիսը, ամսաթիվը, դասընթացն սկսելու ժամը և անհրաժեշտ այլ տեղեկությունները) և նախապես հրապարակում է ՀՀ փաստաբանների պալատի կայքում:

19. Փաստաբանն ազատ է ընտրելու իրեն հետաքրքրող թեմայով վերապատրաստման դասընթացը՝ հաշվի առնելով Կարգի 20-րդ կետով նախատեսված առանձնահատկությունը:

20. Յուրաքանչյուր փաստաբան **մեկ օրացուցային տարվա (հունվար դեկտեմբեր ամիսների)** ընթացքում առնվազն **4 (չորս)** ժամ պետք է վերապատրաստվի փաստաբանի վարքագծի միասնական կանոններին և փաստաբանական էթիկայի սկզբունքներին (դեոնթոլոգիա) վերաբերող որևէ թեմայով (**այսուհետ՝ Դեոնթոլոգիայի թեմա**):

21. Վերապատրաստման թեմաների համալրման նպատակով յուրաքանչյուր կիսամյակի համար ՀՀ փաստաբանների պալատի վերապատրաստման հարցերով պատասխանատու աշխատակիցը ՀՀ փաստաբանների պալատի նախագահին է ներկայացնում առաջարկություն, որը կազմվում է փաստաբանների շրջանում կատարվող հարցումների կամ փաստաբաններից ստացված առաջարկությունների հիման վրա:

22. Դասընթացավարների ընտրության չափանիշները և դասընթացավարների ընտրության կարգը, ինչպես նաև վերապատրաստման դասընթացի ծրագրի ձևը հաստատում է ՀՀ փաստաբանների պալատի նախագահը:

V. ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԺԱՄԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿԸ ԵՎ ՀԱՎԱՍԱՐԵՑՈՒՄԸ

23. Հաշվետու կիսամյակի համար վերապատրաստման 12 (տասներկու) ժամը (Նվազագույն ժամաքանակը) լրացնելուց հետո փաստաբանը կարող է մասնակցել վերապատրաստման դասընթացներին, եթե խմբում կա թափուր տեղ, սակայն այդ դասընթացի մասնակցության ժամաքանակը այդ փաստաբանի համար չի հաշվարկվում և չի տեղափոխվում հաջորդ կիսամյակ, բացառությամբ հետևյալ դեպքերի՝

ա. առաջին կիսամյակի (հունվար-հունիս) ընթացքում Նվազագույն ժամաքանակը գերազանցող ժամերը կարող են տեղափոխվել միայն հաջորդ կիսամյակ (հուլիս-դեկտեմբեր)։

բ. օրացուցային տարվա ընթացքում Դեոնթոլոգիայի թեմայով դասընթացներին 4 (չորս) ժամը գերազանցող մասնակցության ժամերը կարող են տեղափոխվել հաջորդ օրացուցային տարի՝ միայն Դեոնթոլոգիայի թեմայով դասընթացների հաշվարկի նպատակով:

24. Այն դեպքում, երբ փաստաբանն արտոնագիր է ստացել հաշվետու կիսամյակի ամիսներից որևէ մեկի ընթացքում (անկախ ամսվա օրվանից), ապա վերապատրաստման կիսամյակի Նվազագույն ժամաքանակի՝ 12 (տասներկու) ժամի փոխարեն մինչև հաշվետու կիսամյակի վերջին ամիսը (ներառյալ) ընկած

ժամանակահատվածի համար փաստաբանը կարող է վերապատրաստվել յուրաքանչյուր 1 (մեկ) ամիսը՝ 2 (երկու) ժամ հաշվարկով: Սույն կետում նշված կարգավորումը տարածվում է նաև կասեցված արտոնագրի գործողությունը վերականգնած փաստաբանների նկատմամբ՝ միայն Նվազագույն ժամաքանակով վերապատրաստման դասընթացներին մասնակցելու մասով:

25. Փաստաբանական դպրոցում դասավանդող կամ ՀՀ փաստաբանների պալատում վերապատրաստման դասընթացն անցկացնող փաստաբանների դասավանդած յուրաքանչյուր ակադեմիական ժամը հավասարեցվում է Նվազագույն ժամաքանակի մեջ հաշվարկվող վերապատրաստման մեկ ժամի: Փաստաբանական դպրոցի ունկնդիրների, անկախ վերջիններիս քանակից, պրակտիկան (փորձուսուցումը) փաստաբանի կողմից լրիվ ծավալով ղեկավարելը հավասարեցվում է Նվազագույն ժամաքանակի հաշվարկի մեջ ներառվող վերապատրաստման համար նախատեսված 12 (տասներկու) ժամի՝ յուրաքանչյուր կիսամյակի համար: Նշված ժամերը հաշվարկվում են այն կիսամյակի համար, որի ընթացքում արձանագրվել է փաստաբանի կողմից ունկնդրի պրակտիկան լրիվ ծավալով ղեկավարած լինելու (պրակտիկայի ավարտի) փաստը, ինչը կարող է հաստատվել Փաստաբանական դպրոցի համապատասխան տեղեկանքով:

26. ՀՀ փաստաբանների պալատի կամ Փաստաբանական դպրոցի կողմից կազմակերպված անվճար իրավաբանական օգնության (pro bono) ծրագրի շրջանակներում փաստաբանի՝ 1 (մեկ) քաղաքացուն տրամադրած անվճար խորհրդատվությունը հավասարեցվում է Նվազագույն ժամաքանակի հաշվարկի մեջ ներառվող 2 (երկու) ժամ վերապատրաստման դասընթացի մասնակցության: Սույն կետում նշված ծրագրի շրջանակում իրավաբանական այլ օգնության (ներկայացուցչություն, դատական ներկայացուցչություն, պաշտպանություն, վկայի շահերի ներկայացում) տրամադրման դեպքում, հավասարեցվող ժամաքանակը որոշում է ՀՀ փաստաբանների պալատի աշխատակազմի ղեկավարը՝ փաստաբանի դիմումի հիման վրա:

27. Փաստաբանների՝ արտերկրում վերապատրաստման կամ այլ ուսումնական դասընթացներին (սեմինարներին) մասնակցության ժամերը ՀՀ փաստաբանների պալատի նախագահի կողմից կարող են ներառվել (հաշվարկվել) փաստաբանի Նվազագույն ժամաքանակում, իսկ համապատասխան վճարման անդորրագրի ներկայացման դեպքում նաև լրացուցիչ վերապատրաստման ժամաքանակում՝ կախված դասընթացի թեմայից և դասընթացավարից կամ դասընթացը կազմակերպող հաստատությունից:

28. ՀՀ փաստաբանների պալատի խորհրդի անդամների (ինչպես նաև խորհրդի նախագահի), հաշվիչ հանձնաժողովի անդամների, որակավորման հանձնաժողովի փաստաբան անդամների, կարգապահական գործ նախապատրաստողների, ՀՀ փաստաբանների պալատի կողմից ձևավորած հանձնաժողովների (հանձնախմբերի, աշխատանքային խմբերի), ինչպես նաև ՀՀ փաստաբանական դպրոցի կառավարման խորհրդի փաստաբան անդամների կողմից նիստերին, որակավորման քննություններին, աշխատանքներին, քննարկումներին կամ այլ միջոցառումներին մասնակցելը հավասարեցվում է Նվազագույն ժամաքանակով վերապատրաստման դասընթացների մասնակցությանը: Սույն կետում նշված կարգավիճակը (այդ թվում՝ խորհրդի անդամի կամ աշխատանքային խմբի անդամի կարգավիճակը) դադարելու

կիսամյակին հաջորդող կիսամյակից սկսած փաստաբանը պարտավոր է մասնակցել վերապատրաստման դասընթացներին, բացառությամբ ՀՀ փաստաբանների պալատի կողմից ձևավորած հանձնաժողովի (հանձնախմբի, աշխատանքային խմբի) այն անդամի, որի կատարած աշխատանքի ծավալից ելնելով, ՀՀ փաստաբանների պալատի նախագահը վերապատրաստման դասընթացի հավասարեցման ավելի երկար ժամանակ է սահմանել:

29. Փաստաբանների կողմից ՀՀ փաստաբանների պալատի ակումբի նիստերին մասնակցելու ժամերը համամասնորեն հաշվարկվում են որպես Նվազագույն ժամաքանակի հաշվարկի մեջ ներառվող վերապատրաստման ժամեր (որպես կանոն՝ 1 (մեկ) ակումբի նիստը՝ 4 (չորս) ժամ):

30. Պետական կամ հավատարմագրված ոչ պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատության, ինչպես նաև Արդարադատության ակադեմիայում դասավանդող անձանց (դասախոսների)՝ իրավունքի բնագավառում դասախոսությունները կարող են հավասարեցվել Նվազագույն ժամաքանակով վերապատրաստման դասընթացների մասնակցությանը՝ մեկ օրացուցային տարով (երկու կիսամյակով) բարձրագույն ուսումնական հաստատության կամ Արդարադատության ակադեմիայի կողմից տրամադրված համապատասխան փաստաթուղթ ներկայացնելու դեպքում՝ ՀՀ փաստաբանների պալատի աշխատակազմի ղեկավարի գրության հիման վրա: Հերթական տարվա ընթացքում հավասարեցման համար փաստաբանը պետք է ներկայացնի նոր փաստաթուղթ:

31. Նվազագույն ժամաքանակի հաշվարկի մեջ ներառվող վերապատրաստման դասընթացներին մասնակցելուն կարող է հավասարեցվել փաստաբանի կողմից մասնագիտական գիտական աշխատության կամ ձեռնարկի կամ դասագրքի հրատարակումը, ինչպես նաև գիտաժողովի մասնակցությունը՝ ՀՀ փաստաբանների պալատի նախագահի որոշման հիման վրա, որտեղ նշվում է նաև վերապատրաստման դասընթացին հավասարեցված ժամաքանակը:

VI. ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԸ

32. Փաստաբանը պարտավոր է իր հաշվին՝

ա. լրացուցիչ անցնել վերապատրաստման դասընթացներ, եթե ՀՀ փաստաբանների պալատի խորհուրդը վերականգնել է արտոնագրի գործողությունը, և/կամ

բ. մասնակցել լրացուցիչ վերապատրաստման դասընթացների, եթե ՀՀ փաստաբանների պալատի խորհուրդը փաստաբանի նկատմամբ կիրառել է կարգապահական տույժ՝ լրացուցիչ վերապատրաստման դասընթացներին մասնակցելու ձևով:

Սույն կետում նշված պարտականությունը փաստաբանը կրում է անկախ Նվազագույն ժամաքանակով վերապատրաստման դասընթացներին մասնակցելու կամ չմասնակցելու փաստից:

33. Արտոնագիրը վերականգնած փաստաբանը պարտավոր է իր հաշվին լրացուցիչ անցնել վերապատրաստման դասընթացներ՝ կասեցված յուրաքանչյուր ամսվա համար 2 (երկու) ժամ ժամաքանակով՝ խորհրդի որոշումն ուժի մեջ

մտնելու օրվանից 6 (վեց) ամսվա ընթացքում, եթե ՀՀ փաստաբանների պալատի խորհուրդն այլ ժամանակաշրջան չի սահմանել:

34. Լրացուցիչ վերապատրաստման դասընթացներին մասնակցելու ձևով տույժ նշանակելու մասին ՀՀ փաստաբանների պալատի խորհրդի որոշումն ուժի մեջ մտնելու օրվանից 6 (վեց) ամսվա ընթացքում փաստաբանը պարտավոր է իր հաշվին անցնել խորհրդի որոշման մեջ նշված ժամաքանակով լրացուցիչ վերապատրաստման դասընթաց՝ Դեռնթոլոգիայի թեմայով, եթե ՀՀ փաստաբանների պալատի խորհուրդն այլ ժամանակաշրջան և/կամ այլ թեմա չի սահմանել:

35. Կարգի 32-րդ կամ 40-րդ կետում նշված հիմքով իր հաշվին վերապատրաստման դասընթացին մասնակցելու դեպքում փաստաբանը պարտավոր է նախապես, դասընթացի օրվանից առնվազն երկու օր առաջ առձեռն, էլեկտրոնային փոստի կամ փոստային ծառայության միջոցով գրավոր տեղեկացնել ՀՀ փաստաբանների պալատին, նշելով՝

ա) ՀՀ փաստաբանների պալատի խորհրդի որոշման ամսաթիվը և համարը, որի հիման վրա պետք է վերապատրաստում անցնել (տույժի դեպքում՝ որոշմամբ սահմանված լրացուցիչ վերապատրաստման դասընթացի ժամաքանակը),

բ) արտոնագրի համարը,

գ) ՀՀ փաստաբանների պալատի, Փաստաբանական դպրոցի, ՀՀ փաստաբանների պալատի խորհրդի կողմից հավատարմագրված կամ ՀՀ փաստաբանների պալատի կողմից ընդունելի վերապատրաստում իրականացնող այլ կազմակերպության անվանումը,

դ) դասընթացավարի անունը, ազգանունը,

ե) դասընթացի թեման և

զ) դասընթացի անցկացման օրը, ժամը և վայրը:

Դիմումը պետք է ստորագրված լինի փաստաբանի կողմից, դիմումին պետք է կցված լինի վերապատրաստում իրականացնող կազմակերպությանը վճարում կատարելու փաստը հաստատող անդորրագրի պատճենը (կամ այդ կազմակերպության գրավոր հավաստումը, որ տեղեկացված է փաստաբանի կողմից իր հաշվին վերապատրաստման դասընթացներին մասնակցելու անհրաժեշտության մասին): Սույն կետում նշված կարգի խախտմամբ իրականացված վերապատրաստումը չի հաշվարկվելու, որպես վերապատրաստման դասընթացին մասնակցություն, բացառությամբ ՀՀ փաստաբանների պալատի աշխատակազմի ղեկավարի կողմից հարգելի ճանաչված դեպքերի:

VII. ՀԱՇՎԵՏՎՈՂԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

36. Փաստաբանական դպրոցը, ինչպես նաև հավատարմագրված կազմակերպությունները յուրաքանչյուր ամսվա համար, մինչև հաջորդ ամսվա տասը տեղեկանք են ներկայացնում ՀՀ փաստաբանների պալատին վերապատրաստված փաստաբանների մասին՝ նշելով փաստաբանի տվյալները, վերապատրաստված ժամերի քանակը, վերապատրաստման թեման և դասընթացավարների տվյալները:

37. ՀՀ փաստաբանների պալատը փաստաբանի դիմումի հիման վրա երեք

աշխատանքային օրվա ընթացքում տրամադրում է տեղեկանք վերապատրաստված ժամերի մասին: Մեկ օրացուցային տարվա ընթացքում՝ երկու կիսամյակների համար Նվազագույն ժամաքանակի դասընթացներին մասնակցած փաստաբաններին տրամադրվում են վկայագրեր:

38. ՀՀ փաստաբանների պալատը վերապատրաստման ժամերի վերաբերյալ տեղեկությունները կարող է անհատապես տեղադրել www.advocates.am կայքում՝ յուրաքանչյուր փաստաբանի անձնական էջում, որը տեսանելի է լինելու միայն փաստաբանի համար:

VIII. ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

39. Կարգը խախտելու համար փաստաբանը ենթակա է կարգապահական պատասխանատվության՝ «Փաստաբանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով և Փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքով սահմանված կարգով:

40. Փաստաբանը սպառում է Նվազագույն ժամաքանակով վերապատրաստման դասընթացի համար նախատեսված անվճար ժամերի չափով դասընթաց անցնելու իր հնարավորությունը, եթե՝

ա. վերապատրաստման համար գրանցվել է, սակայն անհարգելի պատճառով չի ներկայացել.

բ. Կարգի XII գլխում նշված այլ դեպքերում:

Սույն կետում նշված դեպքում փաստաբանն այդ ժամերը պարտավոր է լրացնել իր հաշվին՝ Կարգի VI-րդ գլխով սահմանված կարգով: Վերապատրաստման չներկայանալը կամ չանցնելը հարգելի ճանաչելու խնդրանքով փաստաբանը՝ տասնօրյա ժամկետում գրավոր դիմում է ՀՀ փաստաբանների պալատի նախագահին:

41. ՀՀ փաստաբանների պալատը չի ենթարկում կարգապահական պատասխանատվության հաշվետու կիսամյակում վերապատրաստմանը չմասնակցած՝

ա. փաստաբանական գործունեություն չիրականացնող **63 (վաթսուներեք)** տարին լրացած փաստաբաններին.

բ. փաստաբանական գործունեություն չիրականացնող առաջին կամ երկրորդ կարգի հաշմանդամություն ունեցող փաստաբաններին.

գ. հղիության երեսուն շաբաթից սկսած մինչև ծննդաբերությունը՝ համապատասխան բժշկական փաստաթուղթ ներկայացնելու դեպքում՝ կին փաստաբաններին.

դ. ծննդաբերությունից հետո երեք տարի ժամանակով (մինչև երեխայի երեք տարեկան դառնալը)՝ երեխայի ծննդյան վկայականը ներկայացնելու դեպքում՝ կին փաստաբաններին.

ե. առնվազն երեք անչափահաս երեխա ունեցող (մինչև երեխաներից մեկի չափահաս դառնալը)՝ երեխաների ծննդյան վկայականը ներկայացնելու դեպքում՝ կին փաստաբաններին.

զ. այլ պետությունում ուսուցում անցնող փաստաբաններին, եթե նրանք նախապես գրավոր (կամ էլեկտրոնային փոստով) տեղեկացրել են ՀՀ փաստաբանների պալատին.

է. Փաստաբանական դպրոցի շրջանավարտ փաստաբաններին՝ Փաստաբանական դպրոցն ավարտելու կիսամյակին հաջորդող երկու կիսամյակների ընթացքում:

42. Նախկինում վերապատրաստում չանցնելու հիմքով կարգապահական պատասխանատվության չենթարկված փաստաբանի նկատմամբ առաջին անգամ կարգապահական վարույթ չի հարուցվում հաշվետու կիսամյակի համար Նվազագույն ժամաքանակով վերապատրաստման դասընթաց չանցնելու հիմքով, եթե նա գրավոր դիմում (այդ թվում՝ էլեկտրոնային փոստի միջոցով) է ներկայացրել ՀՀ փաստաբանների պալատի նախագահին՝ պարտավորվելով հաշվետու կիսամյակում չանցած վերապատրաստման դասընթացների ժամերն անցնել հաջորդ կիսամյակում:

43. Նվազագույն ժամաքանակով վերապատրաստման դասընթաց չանցնելու հիմքով փաստաբանի նկատմամբ առաջին անգամ հարուցված կարգապահական վարույթը կարճվում է, եթե նա գրավոր դիմում (այդ թվում՝ էլեկտրոնային փոստի միջոցով) է ներկայացրել ՀՀ փաստաբանների պալատի խորհրդին՝ պարտավորվելով հաշվետու կիսամյակում չանցած Նվազագույն ժամաքանակով վերապատրաստման դասընթացների ժամերն անցնել հաջորդ կիսամյակում և եթե նա չի օգտվել Կարգի 42-րդ կետով նախատեսված հնարավորությունից:

44. Կարգի 42-րդ կամ 43-րդ կետում նշված փաստաբանի դիմումը՝ հաջորդ կիսամյակում վերապատրաստման դասընթացներն անցնելու վերաբերյալ՝ առաջացնում է նշված ժամաքանակով վերապատրաստման դասընթացներին մասնակցելու պարտականություն: Կարգի 42-րդ կամ 43-րդ կետում նշված հիմքով հաջորդ կիսամյակում վերապատրաստման դասընթացին մասնակցելու դեպքում, փաստաբանը պետք է նախապես գրավոր տեղեկացնի ՀՀ փաստաբանների պալատի աշխատակազմի ղեկավարին՝ նշելով դասընթացի թեման, դասընթացի ամսաթիվը և մասնակցության հիմքը:

45. Կարգապահական վարույթ հարուցելու մասին ՀՀ փաստաբանների պալատի նախագահի որոշումը կարող է ՀՀ փաստաբանների պալատի նախագահի այլ որոշմամբ ուժը կորցրած ճանաչվել, եթե վարույթը հարուցվել է V կամ VIII գլխում նշված այն փաստաբանի նկատմամբ, որը չի կարող ենթարկվել կարգապահական պատասխանատվության:

IX. ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻՆ ՉՄԱՍՆԱԿՑԱԾ ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՆՔՆԵՐ ՏՐԱՄԱԴԻԵԼՈՒ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

46. ՀՀ փաստաբանների պալատը վերապատրաստման դասընթացներին չմասնակցած փաստաբանների կարգապահական պատասխանատվության հարցը քննարկելիս կիրառում է պատասխանատվությունն աստիճանաբար խստացնելու քաղաքականություն:

47. ՀՀ փաստաբանական դպրոցը 2019-2020թթ. չորս կիսամյակների ընթացքում վերապատրաստմանը չմասնակցելու հիմքով փաստաբանների նկատմամբ կարգապահական վարույթներ հարուցելու հարցը քննարկելու համար համապատասխան տեղեկանք տրամադրելիս առաջնահերթ անդրադառնում է այն փաստաբանին, որը՝

ա. հաշվետու կիսամյակի ընթացքում չի մասնակցել որևէ վերապատրաստման դասընթացի, կամ

բ. վերջին երկու տարվա ընթացքում ենթարկվել է կարգապահական պատասխանատվության (անկախ տույժը մարված լինելու կամ տույժ նշանակելու մասին որոշումը ուժի մեջ մտնելու հանգամանքից), կամ

գ. որպես արտոնություն, խնդրել է կարճել վերապատրաստմանը չմասնակցելու հիմքով նախկինում հարուցված կարգապահական վարույթը, հաջորդ կիսամյակում վերապատրաստման դասընթացին մասնակցելու հիմքով, և չի մասնակցել այդ վերապատրաստման դասընթացին, կամ

դ. հաշվետու ժամանակահատվում իր հաշվին չի մասնակցել Պալատի խորհրդի որոշմամբ սահմանված վերապատրաստման դասընթացի կամ խախտել է ժամանակացույցը:

48. ՀՀ փաստաբանների պալատը վերապատրաստման հետ կապված հարցերով տեղեկություններ փոխանակելու նպատակով համագործակցում է ՀՀ փաստաբանական դպրոցի հետ: Նշված հարաբերությունները կարող են կարգավորվել նաև համապատասխան պայմանագրի միջոցով:

X. Հեռավար Ձեռնարկ վերադասրասման Իրավանսման Կարգը

49. Հեռավար վերապատրաստում կարող է իրականացնել ՀՀ փաստաբանների պալատը կամ Փաստաբանական դպրոցը: Փաստաբանական դպրոցի կողմից Հեռավար վերապատրաստման վերաբերյալ տեղեկությունները յուրաքանչյուր ամսվա համար մինչև հաջորդ ամսվա 10-ը, ներկայացվում է ՀՀ փաստաբանների պալատի աշխատակազմի ղեկավարին:

50. Հեռավար վերապատրաստումն իրականացվում է համացանցի միջոցով միաժամանակյա դիտման ռեժիմով: Հեռավար վերապատրաստման յուրաքանչյուր դաս բաղկացած է առնվազն չորս ժամից:

51. Հեռավար ձևով վերապատրաստմանը կարող են մասնակցել միայն՝

ա. Շիրակի, Լոռու, Տավուշի, Գեղարքունիքի, Վայոց Ձորի և Սյունիքի մարզերի վարչական տարածքներում հաշվառված և գործունեություն ծավալող փաստաբանները.

բ. այլ պետությունում գտնվող փաստաբանները.

գ. տեղաշարժման սահմանափակումներով պայմանավորված առողջական խնդիրներ ունեցող փաստաբանները՝ ՀՀ փաստաբանների պալատի աշխատակազմի ղեկավարի գրավոր համաձայնությամբ.

դ. սույն կետի ա-գ ենթակետերում չնշված այն փաստաբանները, որոնց համար ՀՀ փաստաբանների պալատը կամ Փաստաբանական դպրոցը հատուկ կազմակերպում է վերապատրաստման դասընթաց հեռավար ձևով:

52. Հեռավար վերապատրաստում անցնող փաստաբանի ներկայությունը տեսախցիկի առջև պարտադիր է:

53. Հեռավար վերապատրաստման դասընթացին կարող են միանալ սահմանափակ թվով փաստաբաններ, որոնք սույն կարգի համաձայն նախապես գրանցվել են դասընթացին մասնակցելու համար և ստացել են մասնակցության թույլտվություն: Դասընթացին հեռավար ձևով մասնակցելու (գրանցվելու) համար փաստաբանը պարտավոր է ոչ ուշ, քան դասընթացը սկսելուց երկու օր առաջ

էլեկտրոնային նամակ ուղարկել համապատասխան հայտարարության մեջ նշված էլեկտրոնային հասցեով: Հետադարձ դրական պատասխան ստանալուց հետո, փաստաբանը համարվում է գրանցված դասընթացին:

54. Հեռավար կարգով վերապատրաստում անցնող փաստաբանը պետք է ունենա տեխնիկական բավարար միջոցներ, որոնց մասին ՀՀ փաստաբանների պալատի վերապատրաստման հարցերով համակարգողը էլեկտրոնային նամակով իրազեկում է հեռավար դասընթացին թույլատրված փաստաբանին:

55. Հեռավար վերապատրաստման դասընթացին մասնակցող փաստաբանը պարտավոր է՝ վերապատրաստման դասընթացի ժամանակ բացառել կողմնակի ձայները (աղմուկը), տեսախցիկը դասընթացի ժամանակ միշտ պահել միացված, տեսախցիկն ուղղել այնպես, որ տեսանելի լինի փաստաբանի դեմքը, տեխնիկական խնդիրների դեպքում անմիջապես հայտնել դասընթացավարին, բարձրախոսը միացնել միայն դասախոսի, լսարանի կամ համապատասխան մասնագետի հետ կապ հաստատելու կամ հարց տալու դեպքում, դասընթացն սկսվելուց 10 րոպե առաջ մուտք գործել ՀՀ փաստաբանների պալատի կամ Փաստաբանական դպրոցի կողմից տրամադրված հեռավար վերապատրաստման համար նախատեսված իր անձնական էջ (Google +): Սույն գլխով սահմանված պարտականությունները կամ պայմանները չկատարելու կամ չպահպանելու դեպքում, փաստաբանի կողմից հեռավար վերապատրաստման դասընթացին մասնակցությունը չի հաշվարկվի որպես պարտադիր վերապատրաստման ժամ:

XI. ԱՌՑԱՆՑ ՁԵՎՈՎ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

56. Առցանց ձևով վերապատրաստումը կազմակերպում է ՀՀ փաստաբանների պալատը:

57. Առցանց ձևով վերապատրաստմանը կարող են մասնակցել բոլոր փաստաբանները, սակայն մեկ կիսամյակի համար այն կարող է հաշվարկվել ոչ ավել **4 (չորս)** ժամից, բացառությամբ Կարգի 51-րդ կետում նշված փաստաբանների, որոնք առանց սահմանափակման կարող են մասնակցել առցանց ձևով վերապատրաստմանը

58. Կարգի 32-րդ կետի ա. և բ. ենթակետերում նշված փաստաբաններն իրենց հաշվին կարող են առցանց վերապատրաստման դասընթացներից օգտվել մեկ կիսամյակի համար ոչ ավել **8 (ութ)** ժամից՝ Կարգի VI գլխով նախատեսված կարգով:

59. Առցանց վերապատրաստման յուրաքանչյուր դաս բաղկացած է առնվազն մեկ ժամից և չի կարող գերազանցել չորս ժամը:

60. Փաստաբաններն առցանց վերապատրաստմանը մասնակցելու համար համակարգ են մուտքագրում իրենց արտոնագրի համարը, անունը, ազգանունը և էլեկտրոնային փոստի հասցեն:

61. Դասընթացին մասնակցելու համար փաստաբանը լրացնում է համապատասխան թեսթ, համակարգը հաշվում է թեսթի արդյունքը, որը երևում է էկրանին, և պահվում տվյալների բազայում:

62. Տեսաձայնագրված դասընթացը յուրաքանչյուր 10-15 րոպեի մեկ անգամ ընդհատվում է թվաբանական կամ թեսթային հարցերով: Հարցերին ճիշտ

պատասխան տալուց հետո դասընթացը շարունակվում է, հարցերի սխալ պատասխանի դեպքում դասընթացն ընդհատվում է, իսկ փաստաբանը համարվում է առցանց վերապատրաստմանը չմասնակցած:

63. Դասընթացն ավարտվելուց հետո փաստաբանը կրկին թեսթ է լրացնում, որի դրական պատասխանի դեպքում համակարգը փաստաբանի տվյալներն ուղարկում է տվյալների բազա, ինչը հնարավորություն է ընձեռում հաշվարկել փաստաբանի մասնակցությունը Առցանց դասընթացին՝ որպես պարտադիր վերապատրաստման ժամ: Թեսթի բացասական պատասխանի դեպքում փաստաբանի Առցանց վերապատրաստման ժամերը չեն հաշվարկվում:

XII. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՎԱՐՄԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՐԳԸ

64. ՀՀ փաստաբանների պալատի կողմից կազմակերպված դասընթացների բնականոն ընթացքն ապահովում է դասընթացավարը, որը՝

ա. պարտավոր է դասընթացը սկսել ժամանակին.

բ. հայտարարում է ընդմիջման ժամը (որպես կանոն 4 ակադեմիական ժամի դեպքում, տրամադրվում է 20 րոպե տևողությամբ ընդմիջում).

գ. կարող է դուրս հրավիրել դասընթացը խանգարող փաստաբանին (այս դեպքում, փաստաբանը կհամարվի դասընթացին չմասնակցած և այդ դասընթացի տևողության մասով իր անվճար ժամերը սպառած).

դ. պարտավոր է հարգանքով վերաբերվել դասընթացի մասնակիցներին:

65. ՀՀ փաստաբանների պալատում անցկացվող դասընթացի մասնակիցներին հաշվառում է Աշխատակազմը՝ գրանցման թերթիկում փաստաբանների մուտքի և ելքի ժամերը նշելու և նրանց կողմից ստորագրելու միջոցով: Փաստաբանների մասնակցությունը դասընթացին կարող է հաշվառվել նաև պլաստիկ քարտերի միջոցով:

66. ՀՀ փաստաբանների պալատում անցկացվող դասընթացի ընդմիջման ժամանակ, որպես կանոն փաստաբաններին տրամադրվում է սուրճից, թեյից և սննդից օգտվելու հնարավորություն:

67. Վերապատրաստման դասընթացին մասնակցող փաստաբանը պարտավոր է՝

ա. ժամանակին ներկայանալ դասընթացին.

բ. չխոչընդոտել դասընթացի բնականոն ընթացքը՝ աղմկելու, վիճելու, հեռախոս օգտագործելու կամ այլ եղանակով.

գ. կատարել դասընթացավարի՝ դասընթացին վերաբերող առաջադրանքը.

դ. հեռանալիս գրանցվել՝ նշելով հեռանալու ժամը (չգրանցվելու դեպքում փաստաբանի մասնակցությունը տվյալ դասընթացին չի հաշվարկվելու):

68. Դասընթացավարն իրավունք չունի գնահատել վերապատրաստման դասընթացներին մասնակցող փաստաբանների գիտելիքները և հմտությունները:

69. Վերապատրաստման դասընթացին կարող են ներկա գտնվել ՀՀ փաստաբանների պալատի նախագահը, խորհրդի անդամները և աշխատակիցները:

XIII. ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ԵՎ ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

70. Կարգն ուժի մեջ է մտնում 2019 թվականի փետրվարի 22-ից և գործում է անժամկետ:

71. Կարգի ուժի մեջ մտնելու պահից ուժը կորցրած է ճանաչվում ՀՀ փաստաբանների պալատի խորհրդի 18.12.2014թ. թիվ 35/8-Լ որոշմամբ հաստատված «Փաստաբանների վերապատրաստման կարգը» (**այսուհետ՝ Նախկին կարգ**):

72. Նախկին կարգի 30¹-րդ կետում նշված հիմքով իր հաշվին վերապատրաստման դասընթաց անցնելու պարտականություն ստանձնած փաստաբանը վերապատրաստման դասընթացին կարող է մասնակցել անվճար:

73. Վերապատրաստման հետ կապված «Փաստաբանության մասին» ՀՀ օրենքով, ՀՀ փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ և խորհրդի որոշումներով չկարգավորված հարցերը լուծվում են ՀՀ փաստաբանների պալատի նախագահի կողմից:

74. Արցախի Հանրապետության փաստաբանները կարող են անվճար կարգով մասնակցել ՀՀ փաստաբանների պալատի կողմից անցկացվող դասընթացներին:

75. Սույն կարգը տարածվում է մինչև Կարգն ուժի մեջ մտնելը հարուցված կարգապահական վարույթի նկատմամբ, եթե Կարգն այդ վարույթին առնչվող փաստաբանի համար բարենպաստ պայման է պարունակում: Մյուս բոլոր դեպքերում, Կարգը կարգավորում է 2019 թվականի փետրվարի 22-ից հետո ծագած հարաբերությունները:

76. Կարգում փոփոխություններ և (կամ) լրացումներ կարող է կատարել ՀՀ փաստաբանների պալատի խորհուրդը:

* * *